

EXCELLENTIE EN HOOGBEGAAFDHEID (PO)

- > Het Nederlands onderwijs is van een hoog niveau, maar halen we ook alles uit onze beste leerlingen?
- > Is excellentie altijd gekoppeld aan cognitie, of doen andere vaardigheden er ook toe?
- > Is excellentie hetzelfde als talentontwikkeling?
- > Hoe krijgen wij de excellente leerlingen in beeld? En hoe signaleren we onderpresteerders?
- > Wat kunnen we excellente leerlingen aanbieden om hen uit te dagen?
- > Excellente leerlingen: richt ik daarvoor een plusklas op, of houd ik ze in de klas?
- > Hoe krijg ik zicht op de opbrengsten van ons excellentiebeleid?
- > Hoe krijg ik mijn team voldoende toegerust om excellente leerlingen voldoende uit te dagen?

Visie op het thema

Het beste halen uit de 20%, in potentie, beste leerlingen is nodig als Nederland bij de internationale top wil blijven horen en om alle leerlingen tot recht te laten komen. Het is essentieel inzicht te hebben in de wijze waarop talent zich ontwikkelt tot zichtbare prestaties. Het onderwijs heeft grote invloed op het ontwikkelingsproces van talentvolle leerlingen.

Het doel op dit thema is dat in 2015 alle participerende scholen in het primair en voortgezet onderwijs in beeld hebben welke leerlingen tot de top 20% (kunnen) horen. Zij hebben een gerichte aanpak ontwikkeld voor deze leerlingen die tot zichtbare effecten leidt. Zo kan elk talent optimaal tot ontwikkeling komen.

Excellentie en hoogbegaafdheid is geen opzichzelfstaand thema: dit vraagt expertise van leraren en om een lerende organisatie waarin deze ontwikkeling plaats kan vinden. Binnen het thema excellentie wordt daarom altijd verbinding gelegd met de thema's HRM/Lerende organisatie en Opbrengstgericht werken.

Voorbeelden van meetbare doelstellingen

- > De 20% beste leerlingen krijgen een uitdagend aanbod waar ze zichzelf op kunnen verbeteren.
- > De 20% beste leerlingen volgen verrijkt en verdiepend onderwijs in de klas dat aantoonbaar leidt tot een hoger niveau.
- > De school heeft aandacht voor de doorgaande leerlijn van de top 20% beste leerlingen, zodat deze leerlingen in het VO ook goed op hun plek komen.

Gesprekkenparcours

Als deelnemende school voert u in 2,5 jaar tijd vier gesprekken met experts van School aan Zet. Deze experts geven – in de rol van kritische vriend – feedback op uw ambities en plannen en denken met u mee over uw ontwikkeling. De gesprekken zien er als volgt uit:

- een **ambitiesgesprek** waarin u samen met experts uw ambities aanscherpt en een leervraag formuleert.
- een eerste **themagesprek** waarin u uw leervraag en aanpak bespreekt met experts en andere scholen uit uw regio of met experts en scholen uit uw bestuur. U wordt op basis van de gekozen themaroute gekoppeld aan scholen en thema-experts zodat u gemeenschappelijke leervragen kunt uitwisselen.
- een tweede **themagesprek** waarin u met dezelfde groep als in het eerste themagesprek de uitwerking en voortgang van uw aanpak bespreekt.
- een **reflectiegesprek**, waarin u samen met de experts terugkijkt op het resultaat van uw aanpak en adviezen krijgt voor de toekomst.

Zie ook www.schoolaanzet.nl/over-school-aan-zet/gesprekken-en-parcours

Aanvullende faciliteiten

School aan Zet biedt de deelnemende scholen naast het gesprekkenparcours nog een palet aan ondersteunende en inspirerende activiteiten.

Scholen gebruiken deze faciliteiten naar believen. De faciliteiten zijn gericht op de gesignaleerde wat- en de hoe-vragen van schoolleiders en leraren.

Wijzerkaart en kwaliteitskaarten

De basisinformatie evenals zes waardevolle vragen over waar u als organisatie staat en naartoe wilt, vindt u op de wijzerkaart. Ook zijn er enkele kwaliteitskaarten op onze website te vinden rondom het thema Excellentie & Hoogbegaafdheid. Dit zijn praktische handreikingen, met bijvoorbeeld een kaderstelling, tips, een checklist, do's en don'ts. Download de wijzerkaart en de kwaliteitskaart 'Samen werken aan een doorgaande lijn voor (hoogbegaafde en excellente leerlingen)'. www.schoolaanzet.nl/primair-onderwijs/excellentie-hoogbegaafdheid

Wetenschapsknooppunten

Er zijn verschillende wetenschapsknooppunten in Nederland. De kennis, lesprogramma's en bijeenkomsten van de knooppunten zijn heel geschikt voor de excellente en hoogbegaafde kinderen bij u op school.

www.orionprogramma.nl

TalentenKracht

Binnen het onderzoeksprogramma TalentenKracht doen zeven universiteiten onderzoek naar talentontwikkeling van jonge kinderen. www.talentenkracht.nl

Quickscan

Om een start te maken met het thema excellentie kunnen scholen gebruik maken van de 'Quickscan excellentie & hoogbegaafdheid'. bit.ly/12kvdLA

Documentaire

De documentaire 'Waar een klein land groot in moet worden' is ideaal om met een team te bekijken en het gesprek over het belang van excellentie op gang te brengen. www.platformexcellentie.nl/zesjescultuur.html

Masterclasses

Er worden verschillende masterclasses georganiseerd rond vragen als: hoe organiseer ik een plusklas? Hoe kan ik als bestuurder of schoolleider het beste mijn excellentiebeleid vormgeven? www.schoolaanzet.nl

School aan Zet beschikt over een uitgebreide website met achtergronden, goede praktijken en voorbeelden, ontwikkelingen in scholen, kwaliteitskaarten, scans en dergelijke. Op de website vindt u ook informatie over activiteiten van School aan Zet en hoe en wanneer u zich hiervoor kunt inschrijven. Heeft u een smartphone? Download dan de app van School aan Zet!